

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1620

Origo Congregationum Deiparæ, quæ in Societate Iesv nostris domicilijs
habentur, num. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

alios quoque in rebus spiritualibus iu-
nandos, meritò huiusmodi sodalitia ce-
lebrare, ac propagare in dies magis, eaq;
pro ratione ætatum, ac studiorū distin-
guere, & numerare, vt pueri à viris; lite-
rarū studiosi, ab ijs, qui alijs occupatio-
nibus destinantur; qui aliqua dignitate
præstant, à reliqua multitudine. Rustici,
& Agricolaæ ab opificibus, & ijs, qui in
Ciuitate negotia tractant: Sacerdotes
etiã à laicis, vbi cõmodè fieri potest, se-
gregentur, ac laus cuique ordini, ætati,
dignitati locus sit, suæ leges, sui præfecti
atq; custodes. Eo fit, vt & æqualium ex-
emplo, adiuuentur infirmiores; & mul-
titudinis æqualitate, omnes delectentur,
alacriusque conueniant.

ORIGO CONGREGATIONVM

*Deipara. que in nostris domi-
cilijs habentur.*

CÆterum nec inutile, nec iniucundū,
futurum arbitror harum Congrega-
tionum, quæ in domicilijs Societatis Iesu
sub Virginis Deiparæ tutela existere
diximus, initia hoc loco paucis comme-
morare, quod ex Societatis Iesu historia
à nostro Francisco Sachino non minus
piè quam fideliter, & accuratè cõscripta,
suis

fuis ferè verbis referendum duxi ; vt oēs intelligant , *Digitum Dei* fuisse, qui huiusmodi sodalitijs ex tam debili principio ortum ducentibus, per matris suæ patrocinium, innumerabilium adolescentium, aliorumque virorum saluti prospicere voluit ; hisce præsertim calamitosis temporibus, in quibus hereses in Septentrione impunè, vbique verò ad omne scelus procliuiras adeo grassabatur. In cægitur historia cum agitur de ijs quæ ad annum 1563. spectant, sic habetur : Inchoata est pia quædam sodalitas, auctore Ioanne Leonio Belga infimæ rudimentorum Grammaticæ classis Magistro, inter inferiorum classium adolescentes ex his, qui præcipuo studio sociare cum literis pietatem cuperent. cœpere diebus singulis, post missos cæteros, in vnâ scholis, in qua altare pulchrè ornauerat, cōgregari. ibi orabāt aliquādiu vniuersi : dein vnus pio libello quidpiā legebat, audientibus cæteris. Diebus verò Dominicis, ac Festis etiam vespertinas, de more Ecclesiæ, modico cum cantu peragebant preces. Ex his rudibus initijs sodalitates, quæ deinde *B. Virgini* præcipuo studio dedicatæ tam insigni cum iuuentutis, atque aliorum bono certis formatæ institutis, latè per omnes mundi oras fusæ sunt,

sunt, emanarunt. Quanquam non Romę
primum hi simplices discantium cœtus
exorti: nam ante hunc annum Genuę,
ac Perusię mentionem eorum reperi. hæc
ibi. Deinde inter ea, quę anno 1564. sunt
gesta, idem Sachinus de hac ipsa sodali-
tate Romana narrare sic pergit: Quę cę-
pta superiore anno sodalitas discantium
erat, ea beatissimę Virginis subiecta hoc
anno tutelę est: ijsque constituta legi-
bus, quibus magnam partem, hodieque
regitur. finis propositus in pietate, lite-
risque progressus. sodales ad septuaginta
numerantur. Quęque hebdomada
confiteri. Quoque mense sanctissimum
Christi corpus sumere, singulis diebus
sacro interesse. Virginisque vel Rosaria,
vel Preces e libello iussi percurrere. Ve-
speri e schola dimissi congregati quar-
tam horę partem meditationi; alteram
autem partim excipiendis capitibus, quę
die postremo meditarentur, partim con-
ferendo breuiter, quę agitauerant con-
sumebant. Diebus festis a prandio post
decantatas vespertinas preces, alij ad vi-
sendos in Nosocomijs ægrotos, alij ad
salutandas Diuorum reliquias, alij ad a-
lia pia munia mira ibant alacritate. Om-
nibus vnus e Societate præerat, qui cum
cætera moderabatur; tum diebus Domi-
nicis

450 *Congregationum Deipara*

nicis adhorrationem habebat. Ex sodalibus vnus, qui præflet ceteris, lectus est, cui Præfecti appellatio indita: duodecimq; præterea, inter quos cura reliquorum distributa, vt nullus negligereur; quoq; paucioribus quisq; intentus esset, hoc absolutis cuncta procederent. In ceteris commoditatibus huiusce sodalitaris illa non fuit è postremis, q̄ inter se agētes pari animo, & pietate adolefcētes, vitabant improborū consuetudinē, qua molli, improuideq; ætati exitiū nullum est certius. hæc n^o ex historia Societatis.

Cum verò similes Congregationes temporis processu in præcipuis nostræ Societatis Collegijs iam essent institute, earumq; fructus lōgè lateq; ad plurimos manaret, Gregorius XIII. Pontifex Maximus, qui huiusmodi pietatis exercitationes, sicut & reliqua omnia ad Deī honorē spectantia fouere solitus erat, Diplomate suo nonis Decembris anni 1584. primariam Congregationē in Ecclesia Collegij Romani Societatis Iesu, externorum scholarium, & aliorū Christi fideiū sub titulo Annunciationis B. Virginis, quæ per Præpositum Generalem Societatis Iesu dirigitur, auctoritate Apostolica erexit, atq; instituit, Indulgentias amplissimas sodalibus est elargitus,

rus, potestatemq; eidem Generali Præposito fecit, quasuis alias Congregationes in nostris extra urbem Collegijs erectas, huic primariæ Romanæ aggregandi, illisque easdem Indulgentias communicandi. Eandem postea facultatem Sixtus V. nonis Ianuarij anni 1586. extendit ad alias Congregationes, tum eas, quæ non constant scholaribus, tum etiam eas, quæ in Societatis domibus, non tantum in Collegijs eriguntur, idq; siue à Virgine Annunciata, siue à quouis alio titulo, & inuocatione nomen acciperent. Clemens verò VIII. die 30. Augusti anni 1602. ad Cōgregationes in residētijs Societatis cōstitutus eandē facultatē benignissimè extendit.

9. Multa porò sunt, quæ harum sodalitatium in Societatis Iesu domicilijs erectatum præter ea, quæ hæctenus differuimus, pium institutum commendant, atque adiuuant. In Primis tot summorum Pontificū, qui Christi vices in terris gerebant erga eas, vt vidimus instituēdas, & Indulgentiarum largitione decorandas pro p̄sum studium atq; benignitas. Tum plurimi insignes viri, qui ex his sodalitatibus prodierunt, & vel religiosè vitæ institutum complexi, vel in sæculo remanentes, Rempublicam Christianam

Quæ Congregationum institutum cōmendant.

Summi Pontifices.

Insignes viri ex Congregationibus

nam

*Pralati &
Principes,
qui Con-
gregationi
dant no-
mina.*

*Multitu-
do sodaliū
omnis ge-
neris.*

nā sua opera egregiē iuuerunt, & iuuant:
neque tantum ex ijs sodalitijs Episcopi,
sed & aliquod S. R. E. Cardinales, quo-
rum aliqui etiam nunc viuunt, extitere.
Deinde complures Ecclesiarum Præsu-
les amplissimi, & viri Principes Ciuita-
tum, vel honoris gradu vel generis no-
bilitate alijs longē superiores; Sodalitia
tamen hæc amplectuntur, & in commu-
nem cœtum, nomenq; fraternum sode-
lium admitti se volunt, absq; vlla, vel lo-
ci, vel appellationis exceptione, quod
multis in locis, sed præsertim in sodalitia
Domus Professæ Romanæ, ad quod mul-
ti conueniunt Prælati, cernere licet, in
quo Cardinales ipsi sua interdum præsen-
tia, & suis ad sodales sermonibus, alios
ad hoc pietatis studium inuitant. Neque
illud in postremis harum sodalitatū in-
stiturum celebrat; multitudo nimirum
sodalium, & quidem diuersorum ordi-
num, vt omnes ferè Ciuitatis status hac
ratione iuuetur, excludatur nullus: qua-
re tum propter multitudinem, tum etiā
propter ætatis, ac munerum, seu officio-
rum diuersitatem, plura eodem in domi-
cilio exigunt sodalitia, vt videre est mul-
tis in Ciuitatibus; nobis sufficiat exempli
causa vnius Ciuitatis Neapolitanæ sode-
litates commemorare, in qua Societas
nostra

nostra in suis locis ad quindecim circiter
 easque maximè frequentes numerat, de
 quibus aliquid breuiter infra perstrin-
 gere non grauabor, vt ex his reliquas to-
 to propemodum orbe sparsas conijcere
 possimus. Sed quod caput est omnium,
 quodque ad sodalitatum commendatio-
 nem in primis facit, illud est, quod in
 huiusmodi sodalitatibus illustribus ar-
 gumentis declarat patrociniū suum
 Angelorum Regina, quæ huius generis
 alumnos multis in periculis præsentis o-
 pe defendere consuevit, quod quamplu-
 rimi experti sunt. & Congregationum
 sub Virginis nomine, non tantum in no-
 stro orbe, sed in Indijs etiam erectarum
 foelix progressus satis ostendit, Virgini
 eas cordi esse.

*Congrega-
 tiones B.
 Virginis
 patrociniū
 experimur.*

Quare, vt initio dicebamus, inter ob-
 sequia Deiparæ acceptissima, quæ ei de-
 ferre possunt, id est, qui in seculo viuunt,
 hoc erit Virgini sanctissimæ longè gra-
 tissimum, vt scilicet in eius Congrega-
 tionem ascribendos se eurent, statis die-
 bus ad eam cōueniant, regulas sodalium
 exactè obseruent; alios quibus cum a-
 gunt ad pietatem excitare studeant, vt
 Virginis beatissimæ beneficijs, quæ in-
 numerata in nos contulit, aliqua saltem ex
 parte respondentes, ad maiora in poste-
 rum

rum ab ea accipienda, magis, magisque disponamur.

Apud alios religioſes Cōgregationes habentur.

Neq; ſolum in ſocietatis noſtræ domicilijs, ſed in alijs etiam religioſorum hominum familijs complures piorum ſæculariū Congregationes, ſeu ſodalitates magno cum ſodalium fructu viſuntur.

CONGREGATIONVM VNI-
uerſum antiquiſſima olim
inſtitutio.

AT ne quis has piorum hominum ſodalitates, ſeu congregationes exiſtmet nouū eſſe, ac recens inuentū, & idcirco eas nō ita magnificat; oſtendā planē plurimis ex antiquitate petitis exemplis earundē viſum in Chriſtiana Reipublica eſſe per antiquū, plurimasq; ex eis utilitates ſuperiorib; ſæculis in alios manſiſſe: nam vt omittam eas quas vocant cōfraternitates, ſeu Confratrias ad varia pietatis munera exercēda (de quib; multa egregiē diſſerit Nauarrus in miſcellaneis de Pſalterio, ſeu Roſario) & vt taceā pleraſq; alias ſodalitates diuerſis in Urbibus inſtitutas, à quibus recensendis ne nimium ab inſtituto digrediar, cōſultō abſtineo; aliquas tamen mihi magis exploratas tacitus prætereire non poſſum.

Nauarrus

Et